

ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ»

вул. Лаврська, 16, м. Київ, 01015, Україна, тел./факс: +38044 351-75-33, www.solidarnist.ua, ідентифікаційний код: 21715714

Подільський районний суд міста Києва
04071, м. Київ, вул. Хорива, 21

Позивач: Портнов Андрій Володимирович

Тел.
адреса електронної пошти:

Представник Позивача: адвокат Мікітян Каріна
Олександрівна

Тел.

Відповідач: ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА
«СОЛІДАРНІСТЬ»

ідентифікаційний код 21715714
адреса місцезнаходження: 04176, м. Київ, вул. Електриків,
29А
адреса для листування: 01015, м. Київ, вул. Лаврська, 16
номер засобу зв'язку: (044) 351-75-33
офіційна електронна пошта - відсутня
електронна пошта: solidarnist.law@gmail.com

Представник Відповідача: адвокат Гоголь Богдан
Миколайович

номер засобу зв'язку:

Суддя: Войтенко Т. В.
Справа: 758/11577/18

Заперечення

В провадженні Подільського районного суду міста Києва знаходиться справа № 758/11577/18 за позовом Портнова Андрія Володимировича (далі – Позивач) до ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ» (далі – Відповідач) про захист честі, гідності та ділової репутації.

Позивач просить суд визнати недостовірною та такою, що порушує його особисті немайнові права інформацію, поширену 30 серпня 2018 року у Заяві

ФРАКЦІЇ ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА» у ВРУ з приводу призначення нового керівництва телеканалу «NewsOne» (далі – Заява) на веб-сайті <http://solydarnist.org>, а саме: «... Андрія Портнова... який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді».

Не погоджуючись з позовними вимогами Відповідач 09 жовтня 2018 року подав до суду відзив на позовну заяву (далі - Відзив). 06 листопада 2018 року Відповідач отримав копію відповіді Позивача на Відзив (далі – Відповідь на відзив).

Згідно зі статтею 174 Цивільного процесуального кодексу України (далі - ЦПК України) при розгляді справи судом у порядку позовного провадження учасники справи викладають письмово свої вимоги, заперечення, аргументи, пояснення та міркування щодо предмета спору виключно у заявах по суті справи, визначених цим Кодексом. Заявами по суті справи є: позовна заява; відзив на позовну заяву (відзив); відповідь на відзив; заперечення; пояснення третьої особи щодо позову або відзиву.

Відповідно до статті 180 ЦПК України у запереченні відповідач викладає свої пояснення, міркування і аргументи щодо наведених позивачем у відповіді на відзив пояснень, міркувань і аргументів і мотиви їх визнання або відхилення.

Позивач вважає необхідним викласти свої пояснення і аргументи щодо наведених Позивачем у Відповіді на відзив пояснень.

I.

У Відповіді на відзив зазначено, що Відповідач нібито не погоджується з тим, що абзаци № 2 та № 3 пов'язані між собою та висловлення «...який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді» стосується Позивача.

Зазначене твердження Позивача не зовсім відповідає змісту Відзиву. У Відзиві Відповідач не заперечував зв'язок абзацив тексту Заяви (стор. 3 Відзиву), однак наявність такого зв'язку не означає, що кожне слово та словосполучення, які містяться в абзаци № 3 Заяви, безпосередньо стосуються Позивача. Як було зазначено у Відзиві, Відповідач не погоджується з припущенням Позивача про те, що висловлення «... який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді ...» стосується Позивача, оскільки граматична конструкція абзаци № 3 Заяви та зміст Заяви свідчать, що воно відноситься до Януковича.

Так, Висловлення «який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді» є підрядним означальним реченням. Відповідно до усталених лінгвістичних правил, підрядне речення пов'язано з найближчим іменником, яким у тексті Заяви є прізвище «Янукович». Отже, виходячи із загальноприйнятих правил побудови речення, висловлення «...який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді...» стосується Януковича.

Окрім того, протягом останніх років українські ЗМІ регулярно оприлюднюють інформацію стосовно можливої причетності В. Януковича до вбивств учасників Революції Гідності, державної зради, внаслідок якої відбулося захоплення частини території України Російською Федерацією. Зазначені події широко обговорюються в українському суспільстві. В Оболонському районному суді м. Києва розглядається кримінальна справа по обвинуваченню В. Януковича у державній зраді. Інформація щодо судових засідань в справі по обвинуваченню В. Януковича була розміщена,

зокрема, на офіційній сторінці Генеральної Прокуратури України в мережі Інтернет за https://www.gp.gov.ua/ua/anons.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=236591 :

Тому висловлення «...який підозрюються у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді...» у читачів Заяви асоціюється саме з колишнім президентом України В. Януковичем. Підстави стверджувати, що зазначене висловлення відноситься до Позивача, відсутні.

Водночас, враховуючи наявність іншої інтерпретації змісту абзацу № 3 Заяви Позивачем, 01.10.2018 року Відповідач замовив у ДП «Українське бюро лінгвістичних експертиз НАН України» проведення лінгвістичної експертизи тексту Заяви. На розгляд експерта винесено таке питання: чи дає текст Заяви лінгвістичні підстави стверджувати, що інформація, представлена в абзаці 3 у висловленні «який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді» стосується Андрія Портнова?

Експертиза була проведена у період з 02.10.2018 року по 26.10.2018 року доктором філологічних наук Ажнюком Б.М. За результатами експертизи був підготовлений Висновок експерта № 056/322 від 26.10.2018 р. (далі – Висновок експерта).

У Висновку експерта зазначено, що підрядне означальне речення «який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді» сполучається зі своїм опорним елементом займенниковим зв'язком. Займенник «який», використаний у ролі сполучного елемента, є важливим граматичним маркером, оскільки узгоджується зі своїм опорним елементом у роді й числі. Таким чином, опорним елементом для підрядного означального речення «який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді» може бути лише субстантив чоловічого роду у формі однини, який перебуває щодо цього речення в лівобічному контексті. Зміст аналізованого підрядного речення (підозра в причетності до злочинів) вказує на те, що опорний субстантив вказує на особу. Найближчим таким субстантивом чоловічого роду у формі однини, який вказує на особу й може претендувати на граматичний зв'язок з підрядним реченням «який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді», є прізвище «Янукович».

За своїми семантичними й формально-граматичними характеристиками іменники «втікач» і «соратник» вказують на особу, мають граматичні форми чоловічого роду однини і за цими ознаками могли б претендувати на граматичний зв'язок з підрядним реченням «який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді». Проте відповідно до усталених психолінгвістичних закономірностей сприйняття тексту адресатом, якщо в тексті на граматичний зв'язок з певною синтаксею за своїми лексичними й граматичними характеристиками можуть претендувати декілька слів і при цьому текст не містить спеціальних формально-граматичних або змістових текстових маркерів, які актуалізують один з потенційно можливих зв'язків і відсікають інший, то при сприйнятті такого тексту реалізується найближчий зв'язок з потенційно можливих. На врахування цієї закономірності скеровані й усталені стилістичні приписи та норми синтаксичної організації тексту. Відповідно до цих норм найближчий граматичний і змістовий зв'язок з усіх потенційно можливих є правильним. Як було зазначено, найближчим субстантивом чоловічого роду у формі

однини, який вказує на особу й може претендувати на граматичний зв'язок з підрядним реченням *«який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді»*, в абзаці 3 Заяви є прізвище «Янукович».

Абзац 3 Заяви не містить формально-граматичних або змістових текстових маркерів, які могли б деактуалізувати цей найближчий з потенційно можливих зв'язків підрядного речення – зв'язок з прізвищем «Янукович» і актуалізувати інший його зв'язок – із текстовими субститутами імені Андрія Портнова: іменником «втікач» та іменником «соратник» (який входить до складу словосполучення «соратник Януковича») в абзаці 3 Заяви.

Водночас є лінгвістичні підстави констатувати, що зміст підрядного речення *«який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді»* актуалізує зв'язок цього текстового сегмента саме з прізвищем «Янукович», оскільки в сучасному політичному дискурсі прізвище колишнього президента Януковича послідовно згадується у контекстах, співвідносних за змістом з аналізованим підрядним реченням.

Враховуючи зазначене, експерт дійшов висновку, що текст Заяви не дає лінгвістичних підстави стверджувати, що інформація, представлена в абзаці 3 (третьому) у висловленні *«який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді»*, стосується Андрія Портнова.

Висновок експерта є важливим доказом у справі № 758/11577/18, оскільки підтверджує факт того, що висловлення *«який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді»* не стосується Позивача і свідчить про безпідставність позовних вимог. Зазначений висновок повинен бути оцінений судом при вирішенні справи разом з іншими доказами, відповідно до положень статей 76 та 110 ЦПК України.

II.

У Відповіді зазначено, що висновок Відповідача про те, що передача телеканалу під управління Андрія Портнова ставить під загрозу національну безпеку України ґрунтується не на підставі того, що Позивач обіймав посаду в Адміністрації Президента України в той час, коли В. Янукович був Президентом, а є наслідком підозри Позивача у причетності до вчинення злочинів. На думку Позивача, це свідчить про те, що висловлення *«який підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді»* стосується Позивача.

Відповідач не погоджується з такими висновками Позивача. Зі змісту Заяви вбачається, що загроза національній безпеці України полягає у передачі телеканалу «NEWSONE» в управління особі, яка пов'язана з Російською Федерацією, тобто країною, що здійснила акти агресії відносно України. Підставою для оприлюднення Фракцією Заяви стало систематичне поширення телеканалом «NEWSONE» передач, які носять ознаки російської пропаганди. Так, в чотирьох з шести абзаців Заяви мова прямо йде про агресію Росії в інформаційному просторі України шляхом поширення пропаганди Кремля за допомогою телеканалу «NEWSONE». Фракція висловила своє судження, що під керівництвом Позивача редакційна політика зазначеного телеканалу стане ще більш проросійською. На думку Фракції, свідченням

проросійської позиції Позивача є його висловлювання проти європейської інтеграції України та зв'язок з В. Януковичем, який підозрюється у причетності до злочинів проти національної безпеки України та перебуває на території Російської Федерації. Тобто в змісті Заяви загроза інформаційній безпеці України пов'язується з впливом Російської Федерації на редакційну політику телеканалу «NEWSONE» за допомогою проросійського керівництва каналу. Твердження Позивача про те, що у Заяві загроза національній безпеці України пов'язується з причетністю Позивача до злочинів, є безпідставним та суперечить змісту Заяви.

III.

У Відповіді зазначено, що «доводи Відповідача про визначення поняття «причетність до злочину» ст. 27 КПК України є безпідставними, оскільки дана стаття не містить визначення поняття «причетність до злочину». На думку Позивача, поняття «особа, яка підозрюється у причетності до злочину» є ідентичним поняттю «особа, яка має статус підозрюваного у кримінальному провадженні».

Відповідач не погоджується з таким висновком Позивача та вважає, що поняття «особа, яка підозрюється у причетності до злочину», поняття «особа, яка підозрюється у вчиненні злочину» та поняття «особа, яка має статус підозрюваного у кримінальному провадженні» мають різні значення.

Звертаємо увагу на те, що у Відзиві Відповідач посилався не на статтю 27 КПК України, а на статтю 27 Кримінального кодексу України (далі – КК України). Зазначена стаття хоча і не містить легального визначення поняття «причетність до злочину», однак закріплює перелік осіб, які мають певний стосунок до злочину, вчиненого іншою особою, не являючись при цьому його співучасниками.

Так, відповідно до частини шостої статті 27 КК України не є співучастю не обіцяне заздалегідь переховування злочинця, знярядь і засобів вчинення злочину, слідів злочину чи предметів, здобутих злочинним шляхом, або придбання чи збут таких предметів. Особи, які вчинили ці діяння, підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, передбачених статтями 198 та 396 цього Кодексу.

Згідно з частиною сьомою зазначеної статті не є співучастю обіцяне до закінчення вчинення злочину неповідомлення про достовірно відомий підготовлюваний або вчинюваний злочин. Такі особи підлягають кримінальній відповідальності лише у випадках, коли вчинене ними діяння містить ознаки іншого злочину.

Тобто, чинне законодавство України передбачає можливість існування певного зв'язку між особою та злочиним, якого вона не вчиняла і не є його співучасником. Такий зв'язок отримав назву «причетність до злочину». Поняття «причетність до злочину» є окремою категорією кримінального права, воно не тотожне поняттям «вчинення злочину» та «співучасть у злочині». Дослідженню проблем інституту причетності до злочину присвячена значна кількість вітчизняних та наукових робіт з кримінального права. Так, Абакіна-Пілявська Л.М. у своєму дисертаційному дослідженні на тему «Інститут причетності до злочину в кримінальному праві України» визначає причетність до злочину як умисне або необережне протиправне діяння (дія чи бездіяльність) без ознак співучасті, що пов'язане з основним (попереднім) злочиним, яке не сприяє та не обумовлює його вчинення. Ознайомитись з авторефератом можна в мережі Інтернет за посиланням: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/837/A%D0%B1%D0%B0%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B0->

[%D0%9F%D1%96%D0%BB%D1%8F%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%90%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82.pdf?sequence=1&isAllowed=y](#). Роздруківка автореферату дисертації додається. Інституту причетності до злочину присвячені й інші дослідження з кримінального права, зокрема наукова стаття А.С. Беніцького «Місце причетності до злочину в кримінальному праві України», наукова стаття А.А. Солдатенко «Відмежування причетності до злочину від співучасті». Роздруківки зазначених статей додаються.

Отже, висловлення «*підозрюється у причетності до злочинів*» не ідентично поняттю «*підозрюється у вчиненні злочину*», яке, в свою чергу, не ідентично поняттю «*має статус підозрюваного у кримінальному провадженні*». Твердження Позивача щодо поширення Відповідачем інформації про те, що Позивач має статус підозрюваного у справі про кримінальне правопорушення не відповідає дійсності.

За таких умов, вимоги Позивача про визнання недостовірним та спростування висловлення «... Андрія Портнова... який *підозрюється у причетності до злочинів проти учасників Революції Гідності, окупації Криму та у державній зраді...*» задоволенню не підлягають.

На підставі вищевикладеного, керуючись статтею 277 Цивільного кодексу України, статтями 180 Цивільного процесуального кодексу України,

ПРОШУ :

1. Відмовити у задоволенні позовних вимог Портнова Андрія Володимировича до ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ» про захист честі, гідності, ділової репутації та спростування недостовірної інформації в повному обсязі.

Додатки :

- Роздруківка автореферату Абакіної-Пілявської Л.М.
- Роздруківка статті Солдатенко А.А.
- Роздруківка статті Беніцького А.С.

13 листопада 2018 року

Представник Партії
«Блок Петра Порошенка «Солідарність»

Б.М. Гоголь